

Kommunledningskontoret
Dan Molodyi

Kommunstyrelsen

Återrapportering av uppdrag om vänort i Ukraina

Ärendet

Vid kommunstyrelsens sammanträde den 17 juni 2024 (§ 123) beslutade kommunstyrelsen att ge kommunledningskontoret i uppdrag att ta fram förslag om vänort i Ukraina. Kommunledningskontoret har i enlighet med beslutet tagit kontakt med borgmästaren för Chuhuiv, en stad i Charkivregionen i östra Ukraina, för att utreda förutsättningarna för ett vänortssamarbete. Kontakten föregicks av kontakter med Utrikesdepartementet.

Kommunledningskontorets utredning visar att ett vänortssamarbete med Chuhuiv kan vara fördelaktigt för båda parter. Danderyds kommun kan bland annat dra nytta av Chuhuivs erfarenheter och kunskap inom krishantering. Chuhuiv kan i sin tur ta del av Danderyds arbete med demokratifrågor och verksamhetsutveckling. Ett kulturellt samarbete kan också vara gynnsamt genom att främja ömsesidig förståelse och skapa nya möjligheter för lärande och innovation. På tjänstemannanivå ser båda kommunerna gärna också en samverkan samhälle till samhälle vid sidan av ett samarbete mellan kommunerna.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen noterar informationen och lägger utredningen gällande Chuhuiv, som förslag på vänort i Ukraina, till handlingarna.
2. Kommunstyrelsen uppdrar åt kommunledningskontoret att ta fram en överenskommelse för ett vänortssamarbete med Chuhuiv. Uppdraget ska redovisas för kommunstyrelsen senast andra kvartalet 2025.

Bakgrund

Bistånds- och utrikeshandelsministern Johan Forsell träffade vid ett EU-möte i Berlin¹ borgmästaren i Chuhuiv, som är en stad i Charkivregionen i östra Ukraina. Borgmästaren uttryckte att hennes kommun gärna ville ha ett vänortssamarbete med en kommun i Sverige. Kommunstyrelsens ordförande fick del av detta önskemål och lämnade vid kommunstyrelsens sammanträde den 17 juni 2024 in ett ordförandeinitiativ ett om att kommunledningskontoret skulle ta fram ett förslag om en vänort i Ukraina.

¹ Ukraine Recovery Conference, 11-

Kommunledningskontoret
Dan Molodyi

Kommunstyrelsen beslutade samma dag i enlighet med förslaget i ordförandeinitiativet (§ 123).

Danderyds kommun har till Ukraina tidigare donerat modulbostäder som kommunen inte längre hade användning för.

Tidigare vänortsarbete i Danderyd

Danderyds kommun har sedan tidigare ett vänortssamarbete med Grankulla i det finländska landskapet Nyland. Samarbetet med Grankulla inleddes år 1986 på förslag av Föreningen Norden. Vänortsverksamheten syftade till att öka intresset för Finland respektive Sverige bland Danderyds respektive Grankullas invånare och stimulera samverkan och utbyte inom samhällslivets olika områden. Vänortssamarbetet med Grankulla har inte varit aktiv på många år.

Kommunledningskontorets utredning

Om föreslagen vänort

Chuhuiv är en stad i Charkivregionen i östra Ukraina med cirka 39 000 invånare. Mer än 20 industriföretag är belägna i området. Maskinproduktion, livsmedelsproduktion och jordbruk är bland de mest utvecklade branscherna.²

Strategiska prioriteringar för Chuhuiv är:

- Tillhandahålla av kostnadseffektiva och högkvalitativa kommunala tjänster.
- Utveckla turism.
- Utveckla säkra och anständiga levnadsvillkor.³

Under ett digitalt möte mellan borgmästarna i Danderyd och Chuhuiv den 22 augusti 2024 berättade Chuhuivs borgmästare om utmaningar som samhället har drabbats av på grund av kriget. Borgmästaren beskrev hur kriget har påverkat infrastruktur och andra samhällstjänster.

Chuhuiv är beläget cirka fyra mil från den ryska gränsen och är utsatt för de ryska krigshandlingarna. Både bostäder och offentliga byggnader har förstörts i attackerna. Förslaget om att Danderyd ska bli vänort med Chuhuiv omfattar inte besök på plats så länge kriget pågår.

Mer information om Chuhuiv, som den kommunen har tagit fram, finns på följande länk.

https://drive.google.com/file/d/1cSvHPQcYQCwIkqb-zsmJx4fth8VXaEc2/view?usp=drive_link

² Cities4Cities United4Ukraine, [https://cities4cities.eu/community/chuhuiv-community/\[2024-08-30\]](https://cities4cities.eu/community/chuhuiv-community/[2024-08-30]).

³ Cities4Cities United4Ukraine, [https://cities4cities.eu/community/chuhuiv-community/\[2024-08-30\]](https://cities4cities.eu/community/chuhuiv-community/[2024-08-30]).

Kommunledningskontoret
Dan Molodyi

Formerna för vänortssamarbete

Ett vänortssamarbete inleds vanligen genom att parterna undertecknar ett vänortsavtal. Det finns ingen rättslig reglering som bestämmer innehållet i ett sådant avtal. Avtalet för ett vänortssamarbete med Chuhuiiv bör formuleras i syfte att upprätta en ram för ett långsiktigt och fördelaktigt samarbete för båda parter. Vänortsverksamheten bör vara inriktad på att skapa ömsesidig förståelse, främja utbytet av erfarenheter och kunskap samt bidra till den sociala, ekonomiska och kulturella utvecklingen.

Kommunledningskontorets bedömning

Kommunledningskontorets utredning visar att ett vänortssamarbete med Chuhuiiv är genomförbart även mot bakgrund av att staden idag påverkas av de ryska krigshandlingarna. Kommunerna kan både lära sig av varandra och utveckla olika kommunala verksamheter tillsammans. Det finns också ett ömsesidigt intresse för att skapa kontakter direkt mellan dem som verkar i civilsamhället.

På den kommunala nivån ser kommunledningskontoret att Danderyds kommun bland annat ha nytta av Chuhuiivs erfarenheter och kunskap om när beredskapsplanering övergår till faktiska händelser och hur man kan hitta vägar att fortsätta fullgöra sitt uppdrag inom exempelvis skola, äldreomsorg, va-försörjning och renhållning. Detta kan stärka kommunens beredskap och förmåga att på ett effektivt sätt hantera krissituationer i framtiden. Chuhuiiv har så här initialt visat intresse för Danderyds arbete med kulturskolor och annan fritidsverksamhet för barn och unga men också uttryckt intresse för arbetet med miljö- och klimatfrågor och andra frågor inom samhällsutvecklingsområdet.

Kommunledningskontorets förslag

Mot bakgrund av det som kommunledningskontorets utredning visar föreslår kontoret att kommunstyrelsen ska notera att uppdraget om att ta fram förslag om vänort i Ukraina är genomfört. Kontoret föreslår att det ska få ett uppdrag att senast under kvartal 1 år 2025 ta fram ett förslag till överenskommelse med Chuhuiiv.

Konsekvenser för barn och unga

Kommunledningskontorets förslag till beslut innebär ett utredningsuppdrag och medför inga direkta konsekvenser för barn och unga. På sikt kan ett vänortsarbete komma att omfatta verksamheter för barn och unga, vilket bedöms ha positiva effekter för dem.

Ekonomiska konsekvenser

Arbetet med att ta fram ett vänortsavtal finansieras inom befintlig budgetram.

Kommunledningskontoret
Dan Molodyi

Det är i dagsläget inte möjligt att bedöma vilka ekonomiska konsekvenser ett kommande vänortssamarbete kan få. Finansieringen får hanteras i kommande planeringen av olika vänortssamarbeten.

Möjlighet till extern ekonomisk finansiering kan finnas bland annat genom Internationell Centrum för Lokal Demokrati (ICLD). ICLD arbetar med att främja och stödja internationella demokratisamarbeten genom så kallade kommunala partnerskap. Deltagande i programmet medför inga kostnader för de svenska medverkande aktörerna. Genom programmet erbjuds svenska kommuner och deras motsvarigheter i ett annat land möjlighet att bedriva resultatorienterade samarbeten där utbyte av kunskap och erfarenhet berikar båda parter. En förutsättning för finansiering från ICLD är att projektet utgår från ett utvecklingsbehov och syftar till välfungerande demokratiska lokala och regionala politiskt styrda organisationer där medborgarna ges möjlighet till inflytande i lokala och regionala politiska processer.

Johan Lindberg
Kommundirektör

Björn Wallgren
Ekonomichef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Återrapportering av uppdrag om vänort i Ukraina
2. Kommunstyrelsens beslut, Uppdrag om att utreda vänort i Ukraina, KS 2024-06-17 § 123

Expedieras
Samtliga nämnder